

Laimutis BILKIS
Lietuvių kalbos institutas

IŠ LINKMENŲ PARAPIJOS OIKONIMŲ KAITOS ISTORIJOS:

**Tikminaĩ / *Tikmenaĩ → Rukšėnaĩ*

From the history of the change of oikonyms in Linkmenys Parish:

**Tikminaĩ / *Tikmenaĩ → Rukšėnaĩ*

Anotacija. Straipsnyje analizuojamas dabartinio Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje esančio Rukšėnų kaimo, seniau priklausiusio istorinei Linkmenų parapijai, vardų kaitos atvejis. Remiantis istorijos šaltinių duomenimis atskleidžiama, kad nuo XVI iki XVIII a. vidurio kaimas buvo vadinamas kitu vardu: *Siolo Thykniūnskie, siola Thykninskio, Siolo Thykmiskio, siola Thyknienskio, siola Tykninskio, Siolo Tykmianskie, Siolem Tykmianskim, Tykmiány, de Tikmiany, Wies Tykmiany* ir pan. Šis oikonomas dar buvo žinomas XX a. I pusėje Rukšėnų kaimo seniesiems gyventojams. Atsižvelgiant į istorinių vietovardžių užrašymo nelietuvių kalbomis ypatumus ir dėsningumą rekonstruojamos dvi galimos lietuviškos formos **Tikminaĩ / *Tikmenaĩ*. Iškeliama jų kilmės iš dvikamienių avd. **Tik-minas / *Tik-menas* hipotezė. Pabrėžiama, kad iki šiol tokie asmenvardžiai lietuvių antroponimikoje nebuvo žinomi.

Raktažodžiai: lietuvių kalba; toponimika; antroponimika; oikonomų raida; oikonomų kilmė; dvikamieniai asmenvardžiai.

Abstract. This article examines a case of change in the names of the village Rukšėnai, which is situated in the present-day territory of Ignalina District Municipality and was previously part of the historical Linkmenys parish. Historical sources reveal that from the 16th to the mid-18th century, the village was known by a different name: *Siolo Thykniūnskie, siola Thykninskio, Siolo Thykmiskio, siola Thyknienskio, siola Tykninskio, Siolo Tykmianskie, Siolem Tykmianskim, Tykmiány, de Tikmiany, Wies Tykmiany*, etc. This oikonym was still known to the old residents of Rukšėnai in the first half of the 20th century. Taking into account the peculiarities and tendencies found in recordings of historical Lithuanian place names in other languages, two possible Lithuanian forms, i.e. **Tikminaĩ / *Tikmenaĩ*, are reconstructed. The hypothesis proposed is that these forms originated from the compound personal names **Tik-minas / *Tik-menas*. I emphasize that such personal names were not known previously in Lithuanian anthroponymy.

Keywords: Lithuanian; toponymy; anthroponymy; development of oikonyms; origin of oikonyms; compound personal names.

1. Įvadas

Istorinės Linkmenų parapijos neišlikę gyvenamųjų vietų vardai gana išsamiai ištirti ir aprašyti. Galima teigti, kad jau nustatyti būdingiausi jų raidos bruožai: substituciniai modeliai, kilmė, kaitos (išnykimo) priežastys ir pan. Išnykusiais laikyti oikonimai, fiksuoti XVIII a. ir ankstesnių laikotarpių istorijos šaltiniuose, bet nežinomi gyvojoje kalboje tarpukariu ir vėlesniais laikais (Bilkis 2023). Tačiau į tyrimų lauką nepateko keletas chronologiškai sunkiau apibrėžiamų dabar jau nevartojamų vietovardžių, kurie yra svarbūs, nes gali praturtinti lietuvių toponimiką ir antroponimiką naujais duomenimis. Anksčiau vartoti, bet iki mūsų dienų neišlikę gyvenamųjų vietų vardai ne tik suteikia dar nežinomos informacijos apie toponimų darybą, kilmę, semantiką, bet gali būti ir išnykusių asmenvardžių, kurie dažniau atkuriami iš istoriniuose šaltiniuose kitomis kalbomis užfiksuotų jų formų¹, rekonstravimo šaltinis. Vienas iš tokių atvejų – dabartinio kaimo vardo *Rukšėnai*² senesnis istorinis variantas.

Straipsnyje remiantis įvairių istorijos šaltinių duomenimis siekiama nustatyti ir pagrįsti šio kaimo vardų (variantų) tarpusavio sąsajas, jų kaitos chronologiją, kitimo priežastis, kilmę. Rekonstruojant ankstesnio onimo lietuvišką formą remiamasi rekonstrukciją pagrindžiančiomis tirtuose dokumentuose ir kitų tyrėjų darbuose užfiksuotomis oikonimijos analogijomis, t. y. parodoma, kad vienas ar kitas oikonimo fragmentas taip pat perteikiamas ir kituose nelietuvių kalba užrašytuose vietovardžiuose. Aiškinantis senesnio gyvenamosios vietos vardo kilmę bendrašaknių asmenvardžių ieškoma ne tik lietuvių, bet ir kitų baltų kalbų (prūsų, latvių) antroponimijoje. Toks oikonimų formomis paremtas antroponimų nustatymo būdas yra įprastas ir dažnai naudojamas. Tik vienur apsiribojama lietuviškų asmenvardžių kontekstu (Razmukaitė 1993, 134–161; 1998, 42–102; 2002, 123–124; 2003, 63–80; Vanagas 1996³; Endzelytė 2005, 22–40; 48–63; Sinkevičiūtė 2005, 247–258;

¹ Yra nemaža lietuvių istorinės antroponimikos darbų, skirtų asmenvardžių lietuviškų formų rekonstrukcijai (Jurkėnas 1967, 43–50; 1971, 41–50; Garliauskas 2000, 231–246; Sinkevičiūtė 2018, 117–132; 2018a, 303–325; 2022, 329–343; 2023, 315–327). Daug asmenvardžių pagal jų istorinius užrašymus rekonstruota didesnės apimties ir platesnės tematikos veikaluose (Būga 1958 [1911], 201–269; Zinkevičius 1977; Maciejauskienė 1991; Ragauskaitė 2005; 2022; Palionis 2003; 2008).

² *Rukšėnai* – kaimas Ignalinos r. savivaldybės Linkmenų seniūnijoje.

³ Aiškinant miestų ir miestelių vardų kilmę rekonstruojami asmenvardžiai **Baptas* (**Baptas*) (p. 29–34), **Diršūnas* (p. 44–47), **Daugas* (p. 47), **Dėviltas* (p. 47–63), **Dievenis* (p. 63–64), **Maišys* (p. 140–142), **Sudargas* (p. 223–224) ir kt.

Bartkutė 2008, 29–33; 35–36; LVŽ 1–4⁴; Bilkis 2015, 331–346; 2020, 178–192; 2020a, 275–287; 2021, 184–199; 2024, 114–135; Blažienė 2019, 127–131, 135–137, 140–143, 146–148, 152–153, 154–157, 163–165, 168–171), kitur kreipiamas dėmesys ir į baltišką aplinką (Būga 1958 [1911], 201–269; Zinkevičius 2011, 21–114⁵).

2. Oikonimo raidos (kitimo) atspindžiai istorijos dokumentuose

Dabartinio Rukšėnų kaimo vardų kaitos tyrimas pradėtinamas nuo 1554 m. Linkmenų valsčiaus inventoriaus (LI), kurį publikuodamas Konstantinas Jablonskis rėmėsi trimis nuorašais, jo pavadintais A, B ir C. Daugiausia remtasi išsamiausiu ir gerai išlikusiu nuorašu A, mažiau – nuorašu B, kuris, pasak Jablonskio, nurašytas nerūpestingai, turi nemažai praleidimų, tačiau kai kurie pavadinimai jame geriau nurašyti nei pirmajame variante (LI, 29–32). Esminius abiejų nuorašų tekstų skirtumus autorius atspindėjo prierašuose (išnašose)⁶. Taigi šioje šaltinio publikacijoje užrašyta *Siolo Thyknińskie, siola Thykninskiego* (kilm.) (LI, 94), *siola Thykninskiego* (kilm.) (LI, 95) ir pažymėta, kad nuoraše B vietoj *Siolo Thyknińskie* užrašyta *Siolo Thykmiskiego*. Pačiame nuoraše B yra tokie įrašai⁷: *Siolo Thykmiskiego, siola Thyknienskiego* (VTI_I, 23v), *siola Tykninskiego* (VTI_I, 25). Toks pats kaimo vardas pateiktas ir bemaž po šimto metų: 1636 m. užrašytas Linkmenų vaitystei (*Wojtowstwo L yngmianskie*) priklausantis kaimas *Siolo Tykmianskie* (VTI_{II}, 20v), *Siolem Tykmianskim* (įnag.) (VTI_{II}, 21v). Oikonimas žinomas ir XVIII a. I pusėje: Vilniaus tijūnijos 1732 m. inventoriuje randamas užrašymas *Wies Tynkmianų* (VTI_{III}, 4v).

Istorinių duomenų, liudijančių apie šio kaimo vardų keitimąsi, atsiranda nuo 1744 m., nes tuomet sudarytame Vilniaus vyskupijos sinodo sąrašė pateiktas Linkmenų parapijai priklausantis kaimas *Tykmianų feu*⁸ *Rukfzány* (SDV, 82). Abu variantai įrašyti ir 1761 m. Vilniaus tijūnystės ekonomijos

⁴ Pavyzdžiui, oikonimai *Abejūčiai, Abejūtai* kildinamai iš avd. **Abejūtis*, **Abejūtas* (LVŽ 1, 2), *Dragaūdžiai* – iš avd. **Dragaūdis* (LVŽ 2, 315), *Girvydiškė, Girvydiškė* – iš avd. **Girvydas*, **Girvydis* (LVŽ 3, 212), *Iciūnai* – iš avd. **Iciūnas* (LVŽ 4, 1) ir pan.

⁵ Šiame veikalė ir iki šių dienų neišlikę asmenvardžiai pateikiami be rekonstrukcijos ženklų, pavyzdžiui, *Dėviltas* (p. 21–26), *Tógailas* (p. 42), *Jaskaūdis* (p. 44) ir kt.

⁶ Nuorašu C, matyt, naudotasi labai nedaug, nes paaiškinta, kad jis tėra ištrauka (LI, 31–32).

⁷ Šaltinis peržiūrėtas paties straipsnio autoriaus.

⁸ Lo. *feu* = ‘arba’.

inventoriuje: *Wies Rukszany v.*⁹ *Tykmiany* (VTEI, 12). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiuose šaltiniuose atsispindi ne tik variantų atsiradimas, bet ir jų vartosenos pirmumo nuoseklus pasikeitimas. Ankstesniame įrašė senesnis vardas pateiktas pirmas, o naujai atsiradęs – antras, tačiau jau po keliolikos metų vėlesnis variantas užrašytas pirmiau. Vadinasi, istorijos šaltiniuose jis tampa pagrindinis ir greičiausiai rodo gyvosios vartosenos kaitą. Dar po poros dešimtmečių senojo kaimo vardo dokumentuose nelieka: 1783 m. Linkmenų parapijos vizitacijoje vartojamas tik oikionimas *Rukszany* (BrsLDV, 139). Toks vardų pokytis atsispindi ir vėlesniuose šaltiniuose, plg. *Дер. Рукшаны* 1874 (VGVS, 18), *Rukszany* 1888 (SG 9, 960), *Rukšėnų km.* 1923 (LAV, 435).

Išlikusiuose Linkmenų bažnyčios metrikuose, prasidedančiuose nuo 1708 m., dažniausiai vartojamas vėlesnis (dabartinis) oikionimas *Rukšėnai*, kurį atspindi įvairiai suslavintos formos, plg. *de villa Rukfzany* 1710 (LkmKr_I, 7v), *de Rukfzany* 1711 (LkmKr_I, 9), 1715 (LkmKr_I, 23), 1724 (LkmKr_I, 57), *de Rukszany* 1729 (LkmKr_I, 68v), *de Rukfzany* 1740 (LkmKr_{II}, 1), *de Rukszaney* 1741 (LkmKr_{II}, 7v), *de villa Ruxszany* 1743 (LkmJn_{II}, 7v), *de Villa Rukszany* 1744 (LkmJn_{II}, 8v), *de Rukszeny* 1744 (LkmKr_{II}, 19), 1747 (LkmKr_{II}, 27v), *de Rukszany* 1751 (LkmKr_{II}, 37), *de Villa Rukszany* 1755 (LkmJn_{II}, 15), *de Rukszany* 1756 (LkmKr_{II}, 51), 1760 (LkmKr_{II}, 74v), 1765 (LkmKr_{III}, 36v), *Rukszany* 1774 (LkmKr_{III}, 103), *Rukfzany* 1779 (LkmKr_{III}, 124), *Rukszany* 1784 (LkmKr_{III}, 153v), 1790 (LkmKr_{III}, 172v). Senasis oikionimas metrikuose vartotas labai fragmentiškai. Viso labo rasti tik 3 jo užrašymai: *de Tukmiany* 1743 (LkmJn_{II}, 5v), *de Tikmiany* 1752 (LkmKr_{II}, 41, 41v).

Kaimo vardų kaita atspindėta ir pagal gyvosios kalbos (vietinių gyventojų) duomenis 1935 m. sudarytoje Rukšėnų kaimo žemės vardyno anketoje¹⁰, kurioje užrašyta *Rukšėnai*, *kitaip: Tikmenai*. Be to, pažymėta, jog antrasis vardas jaunesnės kartos kaimo gyventojams jau nežinomas. Nurodytos ir kaitos priežastys teigiant, kad į Tikmenus kažkada atsikraustęs gyventi žmogus pavarde Rukšėnas, kuris buvęs raštingas ir gerai žinomas visoje apylinkėje. Todėl kaimą ir imta vadinti Rukšėnais. 1935 m. pasakojimą apie kaitos priežastis patvirtina istoriniai duomenys. Bemaž visuose aptartuose istorijos šaltiniuose užfiksuota, kad Rukšėnų kaime nuo seno gyveno asmenvardį su šaknimi *Rukš-* ar kamienu *Rukšėn-* turintys gyventojai, plg. *Mikołaj Rukszewicz Siolo*

⁹ Lo. *vel* = 'ar, arba'.

¹⁰ Duomenis į anketą surašė Šiškinų pradžios mokyklos mokytojas Serafinas Zaran-ka, apklausęs vietinius gyventojus Joną Paukštę ir Julę Pilipavičienę.

Thyknińskie 1554 (LI, 94), *Jan Rukszenas Siolo Tykmianskie* 1636 (VTI_{II}, 20v), *Johannis Rukfan de Rukfzany* 1715 (LkmKr_I, 24v), *Joannes Rukszan de Rukszany* 1724 (LkmKr_I, 57v), *Jan Rukszan Wies Tynkmianj* 1732 (VTI_{III}, 4v), *Martinus Rukszan de Rukszany* 1738 (LkmKr_I, 98), *Jacobus Rukszenas de Rukszeny* 1744 (LkmKr_{II}, 19), *Martini Rukszenas de Rukszany* 1751 (LkmKr_{II}, 37), *Mathias Rukfzan de Tikmiany* 1752 (LkmKr_{II}, 41v), *Jacobi Rukszan de Rukszany* 1756 (LkmKr_{II}, 51), *Jacobi et Agata Rukszanowie de Rukszany* 1759 (LkmKr_{II}, 66v), *Jakub Rukszan Syn Michał Br: Maciey*¹¹ 1761 (VTEI, 12), *Jacobus Rukszan de Rukszany* 1771 (LkmKr_{III}, 79v).

Apibendrinant istorijos šaltinių ir gyvosios kalbos duomenis galima konstatuoti, kad nuo 1554 m. iki 1710 m. žinomas tik variantas su pradžios fragmentu *Tik*, kuris XX a. I pusėje dar buvo menamas ir senųjų vietinių gyventojų. XVIII a. viduryje (nuo 1744 m. iki 1761 m.) vartotos abi formos, o nuo XVIII a. II pusės tiek metrikuose, tiek kituose dokumentuose įsigali dabartinis oikonimas.

3. Ankstyvojo varianto lietuviškos formos rekonstrukcija

Pagal ankstyviausius 1554 m. užrašymus *Siolo Thyknińskie*, *siola Thykninskiego*, *Siolo Thykmiskiego*, *siola Tykninskiego* galima rekonstruoti labiausiai tikėtiną lietuvišką formą **Tikminai*. Analizuojant ankstyvuosius užrašymus pirmiausia išskirtinas fragmentas *-sk-* (*-skiego*), kuris yra lenkinimo rodiklis. Jis šiame šaltinyje pridedamas ir kitais atvejais, plg. įrašus *miasteczko Lyngmianskie* (LI, 83) (= *Liñkmenys*), *dwora Lyngmianskiego* (LI, 87), *Siolo Mineyszewskie* (LI, 88) (= **Mineišiai*, dab. *Mineiškėmis*). Kamieną **Tikmin-* visų pirma liudija užrašymas *Thykmiskiego*¹², kuriame aiškiai praleista *n* (= *Tikminskiego*)¹³. Įžvelgti *n* praleidimą galima paisant ir visų kitų šio meto užrašymų su *-nsk-*. Variantą su *m* (**Tikmin-*) greičiausiai suponuoja ir įrašai *Siolo Thyknińskie*, *siola Thykninskiego*, *siola Tykninskiego*, kurių pirmoji *n* gali tebuti užrašymo dalykas, atsiradęs dėl po to einančios *n* įtakos, plg. panašius oikonimų iškraipymo atvejus istorijos šaltiniuose *de Bunbenu* 1691 (= *Bańbėnai*) (Garliauskas 2004, 156), *de Mierkniany* 1759

¹¹ Jokūbas Rukšėnas, sūnus Mykolas, brolis Motiejus.

¹² Kaip minėta, ši forma yra iš nuorašo B, kuriame, pasak K. Jablonskio, kai kurie vietovardžiai nurašyti geriau nei nuoraše A.

¹³ Dėl *n* praleidimo dar plg. istorinius užrašymus *de Antakiawa*, *de Antakiewa* 1729 (LkmKr_I 71) (= **Antakiaunė*, **Antakiaunis*), plačiau žr. Bilkis 2023, 32, 35.

(= *Meřkmenys*) (ŠvnčKr, 96), dar plg. atvirkščią *m* rašymo vietoj *n* dėl po to einančios *m* įtakos atvejį: *de Lymgimiany* (LkmKr_{II}, 16) (= *Liñkmenys*).

Įrašas *siola Thyknienskiego* veikiau rodo kamieną **Tikmen-*, nes fragmento *-nien-* *i* greičiausiai yra le. *n* minkštumo ženklas, plg. to paties šaltinio užrašymus *Siola Mineyszewskie* (LI, 88) ir *siola Minieyszow, siola Minieyszewskiego* (LI, 96) (= **Mineišiai*), *Siolo Siereyki* (LI, 101) (= **Sereikos, *Sereikai*), dar plg. istorinius oikonimus *de oszmieniszki* 1737 (LkmKr_I, 93) (= **Ašmeniškė, *Ašmeniškis*) (Bilkis 2023, 112), *de Grykiapieliszki* 1760 (LkmKr_{II}, 71), 1762 (LkmKr_{III}, 17), 1766 (LkmKr_{III}, 44), *de Grykiepieliszki* 1767 (LkmKr_{III}, 56), 1775 (LkmKr_{III}, 109) (= **Grikiapeliškė, dab. Grikiapelė*) (Bilkis 2023, 78), *de Miediny* 1767 (LkmKr_{III}, 51), 1769 (LkmKr_{III}, 63), 1771 (LkmKr_{III}, 80) (= *Mėdinos*) (Bilkis 2023, 113)¹⁴. Taigi *ie* dažnai rašomas vietoj lie. *e*, tačiau lie. *i* paprastai išlaikoma, plg. įrašą tame pačiame 1554 m. inventoriuje *Siolo Talminowskie* (LI, 115) (= **Talminai*), dar plg. *de Girminy* 1761 (LkmKr_{III}, 9) (= *Girminiai*), *de Strakini* 1758 (LkmKr_{II}, 64) (= *Strókiniai*).

Vėlesni įrašai *Siolo Tykmianskie* 1636, *Tykmiány seu Rukfzány* 1744, *de Tikmiany* 1752, *Wies Rukszany v. Tykmiany* 1761 suponuoja labiausiai tikėtiną formą **Tikmenai*, dėl *-men-* perteikimo *-mian-* plg. *Miasteczko Łyngmianskie* 1554 (LI, 83), *de Łyngmiany* 1740 (LkmKr_{II}, 1), 1742 (LkmKr_{II}, 9), *de aula Łyngmiany, de civitte Łyngmiany* 1743 (LkmKr_{II}, 15), *de Civitate Łyngmiany* 1745 (LkmKr_{II}, 20) (= *Liñkmenys*), *de Merkmiany* 1752 (ŠvnčKr_I, 30) (= *Meřkmenys*). Toks XVII ir XVIII a. užrašytų formų su *-men-* pastovumas, beje, papildomai pagrindžia ir oikonimo su *Tikm-* (ne su *Tikn-*) tikrumą. Pavieniai užrašymai *Tynkmianj* 1732, *de Tukmiany* 1743 vertintini kaip raštininkų rašybos riktai, kurių dažnai pasitaiko istorijos šaltiniuose. Formos *Tynkmianj* pirmoji *n* galėjo būti parašyta (išprausta) dėl po to einančios *n* įtakos, plg. panašius atvejus *de Anfanliny* 1750 (LkmJn_{II}, 10) (= **Asalninė*) (Bilkis 2023, 39–40), *de Villa Łamenstagalis* 1743 (LkmKr_{II}, 17) (= **Lamėstagalis*) (Bilkis 2023, 47, 51)¹⁵. Variantas *de Tukmiany* greičiausiai yra klaida, atsiradusi raštininkui neteisingai užrašius ar blogai išgirdus. Tokių atvejų, kai suklystama užrašius ne tą raidę, istorinėje oikonimijoje pasitaiko, plg. *de Villa Muckufzki* 1743 (LkmKr_{II}, 16) (= **Muckiškis, *Muckiškė*) (Bilkis 2023, 86–87).

¹⁴ Dėl *i* kaip lenkų minkštumo ženklo vartojimo dar žr. Garliauskas 1998, 183.

¹⁵ Spėjama, kad *n* šioje formoje raštininko galėjo būti įrašyta dėl iš vietinių gyventojų išgirstos iliatyvo formos *Lamėstan*. Tokiu atveju *n* būtų raštininko išprausta atkėlus ją iš po to einančio skiemens.

Rekonstruojant lietuviškas formas pagal istorinės oikonimijos duomenis svarbų vaidmenį vaidina ir ta aplinkybė, kad senųjų vietinių gyventojų atmintyje buvo išlikusi forma *Tikmenai* (*Rukšėnai*’, *kitaip: Tikmenai*’ 1935 m.). Mat gyvosios kalbos faktai paprastai yra objektyvesni už kitomis kalbomis rašytuose istorijos šaltiniuose esančius oikonimijos duomenis. Todėl svarbiausia yra pagrįsti, ar istorinės medžiagos pagrindu rekonstruotos formos gali būti tapačios vietinių gyventojų žinotam variantui¹⁶. Kaip matyti, oikonimą **Tikmenai* pagal istorinius užrašymus atkurti galima, tik XVI a. vidurio įrašai su *-misk-* (← **-minsk-*), *-ninsk-*, *-niūnsk-* (← **-minsk-*) leidžia manyti, kad anksčiau galėjo būti ir variantas **Tikminai*.

4. Oikonimų **Tikminai*, **Tikmenai* kilmė

Jau pati šiųdvių oikonimų struktūra kreipia link asmenvardžių, iš kurių daugiskaitos gali būti kilę kaimo vardai, paieškų. Patyrinėjus lietuvių ir kitų baltų kalbų antroponimiją galima kelti kilmės iš dvikamienių avd. **Tikminas*, **Tik-menas* hipotezę. Kamieną *Tik-* gali rodyti lie. pvd. *Tikáizá*, *Tikuišas*, *Tikùišis*, *Tikužis* (LPDB), kurios antroponimikoje traktuojamos nevienodai. Vienų tyrėjų teigiama, kad šaknies *Tik-* kilmė neaiški, ji lyginama su lie. *tikėti* ‘laikyti tikru dalyku’, *tikėtis* ‘turėti vilties, laukti’, galbūt *tikti* ‘būti geram, naudingam; būti gražu, derėti’, neatmetamas ir ryšys su šaknies *Tyk-* asmenvardžiais (LPŽ 2, 1043). Kitame antroponimikos veikale suburiama didelė grupė dvikamienių asmenvardžių komponentą *Tik-* turinčių reprezentantų (*Ařš-tikas*, *Ās-tikas*, *Bì-tikas*, *Liù-tikas*, *Mā-tikas*, *Mañ-tikas*, *Nór-tikas*, *Šā-tikas*, *Žin-tikas* ir kt.), šalia jų pateikiami trumpiniais įvardijami avd. *Tik-ùžis*, *Tik-iùšis* ir samprotaujama, jog dėmens *Tik-* senumas neaiškus, tačiau dėl struktūrinio panašumo su veldiniu *Lik-*, galimais veldiniais *Pik-*, *Vik-* jis irgi galėjo būti veldinys, sietinas su lie. *tikėti* (Zinkevičius 2008, 149–150). Be to, pateikiamas vedinys iš dvikamienio asmenvardžio dėmens *Tikas* bei priesagų vediniai *Tikùžis*, *Tikùišis* (Zinkevičius 2008, 299). Pastebėtina, kad Z. Zinkevičiaus veikiau dvikamieniams priskiriami avd. su

¹⁶ Tarkime, įmanoma, kad istorinių oikonimų *Tyk-* (*Thyk-*), *-mian-* gali rodyti atitinkamai lie. **Tyk-* ir **-mèn-*, o ankstyvieji užrašymai su *Thykniūn-*, *Thyknin-*, *Thyknien-*, *Tyknin-* leistų išvelgti oikonimo ryšį su dabartinėmis pvd. *Tiknis*, *Tiknys*, *Tiknius* (→ **Tikn-inas*, **Tikn-enas*?). Tačiau žinant gyvosios kalbos formą tokios rekonstrukcijos mažiau tikėtinos. Be to, sąsajos su šaknies *Tikn-* asmenvardžiais abejotinos ir dėl 1554 m. formos su *-nien-* (= **-men-*), nes antroponimas **Tikn-enas* kažin ar įmanomas. Asmenvardis **Tikn-inas* labiau galimas, bet nepaliudytas lietuvių asmenvardyne.

baigmeniu *-tikas* suvokiami ir kitaip: *Arštikas* (tiksliau, *Arštikys*) siejamas su lie. *árštas*, *ařštas* ‘peštukas, peštukų vadovas, peštynių ar šiaip kokio darbo pradininkas’ arba vok. avd. *Horstick*, *Hörst*; *Āstikas* kildinamas iš br. avd. *Ocmuk*: *Евсмафуи*; *Bìtikas* lyginamas su vok. avd. *Bittig* (LPŽ 1, 125, 128, 268), *Liù-tikas* abejojant siejamas su vok. avd. *Lüttig*, *Lüttike*; *Mātikas* (tiksliau, *Matikas*) laikomas kilusiu iš krikščioniško vardo *Mātas* dar nurodant ir galimus ryšius su le. avd. *Motyka*, *Matyka*; *Šātikas* (tiksliau, *Šatikas*) lyginamas su lie. pvd. *Šātas* ir r. avd. *IIIamukob*; *Žintikas* (tiksliau, *Žintikas*) laikomas tarmišku iš **Žentikas* (: lie. *žéntas*)¹⁷ (LPŽ 2, 101, 180, 894, 1336) ir pan. Šaknies *Tik-* asmenvardžių grupei būtų galima priskirti ir Kazimiero Būgos kartotekoje užrašytą Ramygalos apylinkių pvd. *Tikutis* (BgK), tačiau tokia forma gali būti tarminė, dėl [i/] trumpinimo prieškirtniniame skiemenyje atsiradusi iš *Tykūtis*, kuri taip pat fiksuota Ramygalos krašte (LPDB).

Kamieną *Tik-*, matyt, turėjo ir prūsai, plg. pr. avd. *Tickune* 1360 (Pierson 1873, 725), *Tichant*, *Thikune*, *Na-ticke*, kurie pateikiami šalia šaknies *Tikr-* antroponimų ir siejami su pr. *tickars* ‘tikras’, lie. *tikras* (Trautmann 1925, 152). Neatmetama, jog kamieną *Tik-* gali turėti ir pr. avd. *Kaltiko* < **Kal-tik-?*, kuris, kita vertus, galbūt yra priesagos vedinys iš kamieno *Kalt-* (Ivoška 2018, 74).

Latvių šaknies *Tik-* asmenvardžiai siejami su bendriniais žodžiais. Vidžemės pvd. *Tikiņš* kildinama iš la. dial. *tikāt* ‘tipenti’ (LUAMV 2, 236), Latgalos pvd. *Tiks* siejama su rus. *muxuū* ‘tylus, ramus’ (LUV), o *Tikmanis*, *Tikmanis* laikomos vokiškos kilmės pavardėmis, susijusiomis su vok. pvd. *Tiegemann*, *Tiekmann* (LUAMV 2, 236; LUAMK 2, 234).

Kamienas *-min-* paliudytas daugelyje baltų asmenvardžių, plg. lie. *Mindaugas*, *Min-álga*, *Mìn-iotas* (Būga 1958 [1911], 233–234), *Mìnbutas*, *Mìntartas*, *Eītminas*, *Galminas* (Salys 1983 [1933], 277–278), *Kantminas*, *Kęšminas* (Skardžius 1998 [1954], 622), *Miņgėlas*, *Mìntautas*, *Miñtautas* (LPDB), *Mìn-kantas*, *Aĩ-minas*, *Bùt-minas* (Zinkevičius 2008, 116¹⁸), pr. *Minne-gaude*, *Gayle-minne* (Pierson 1873, 639, 502; Trautmann 1925, 146). Didesnių abejonių nekelia ir *Men-* tikrumas. Kai kuriuose antroponimikos darbuose jis kildinamas iš *Min-*: *Mentautas* iš *Mìntautas*, *Mengėla* žr.

¹⁷ Pvd. paplitusi ir Kauno apylinkėse, kur [en] neverčiamas į [in], todėl toks kilmės aiškinimas kelia šiokių tokių abejonių.

¹⁸ Čia pabrėžiama, kad *Min-* yra labai produktyvus kamienas, vartojamas net 170-ye dvikamienių asmenvardžių (bei jų vedinių) ir trumpinių.

Mingéla, Meneikis žr. *Mineikis* (LPŽ 2, 209, 208). Tačiau nesant tokių kitimų kalbinio ar genealoginio pagrindimo, tuo galima ir abejoti, nes *Men-* paliudytas ir prūsų antroponimijoje, plg. pr. *Menike, Alke-menne* (Trautmann 1925, 145). Kitų tyrėjų šis kamienas laikomas savarankišku, suponuojamu pr. avd. *Alkimenas, Kómenas, Pómenas*, lie. avd. *Mėnas* (Salys 1983 [1933], 277), *Men-eikis, Men-géla* (Sinkevičiūtė 2006, 98, 140), *Meñ-gailas, Meñ-tautas, Meñ-turas* ir pan. (Zinkevičius 2008, 114–115). Kamienas *Min-* vieningai siejamas su lie. *miñti, minėti* (Zinkevičius 1977, 174; 2008, 116; Salys 1983 [1933], 277; LVKŽ 275; LPŽ 2, 249), o *Men-* – su lie. *miñti, mėna* (Salys 1983 [1933], 277; Zinkevičius 2008, 115, 116)¹⁹. Kitaip tariant, jie abu yra bendrakilmiai, išriedėję iš to paties pamatinio veiksmazodžio formų.

5. Išvados

Istorijos šaltinių duomenys rodo, kad dabartinis Rukšėnų kaimas seniau buvo vadinamas kitu vardu, nelietuvių (lenkų, lotynų) kalbomis užrašytu kaip *Siolo Thyknińskie, siola Thykninskiego, Siolo Thykmiskiego, siola Thyknienskiego, siola Tykninskiego* 1554, *Siolo Tŷkmianskie, Siolēm Tykmianskim* 1636, *Wies Tynkmianŷ* 1732, *de Tukmiany* 1743, *Tykmiány seu Rukšzány* 1744, *de Tikmiany* 1752, *Wies Rukszany* v. *Tykmiiany* 1761. Šis onimas paliudytas XVI, XVII ir XVIII a. dokumentų ir dar buvo prisimenamas XX a. I pusėje senųjų kaimo gyventojų.

Istoriniai ankstesnio varianto užrašymai ir gyvosios kalbos faktai suponuoja labiausiai tikėtinas lietuviškas oikonimo formas **Tikminaĩ / *Tikmenaĩ*. Pirmasis variantas galėjo būti vartotas XVI a., o antrasis istorijos šaltiniuose išliko bent iki XVIII a. vidurio. Vėliau dokumentuose ir gyvojoje kalboje jį visiškai pakeitė asmenvardinės kilmės oikonimas *Rukšėnaĩ*, nors vyresnių žmonių atmintyje (bet ne vartosenoje) *Tikmenaĩ* dar išlaikyti iki XX a.

Remiantis lietuvių ir prūsų antroponimikos duomenimis galima teigti, kad šie oikonimai kilo iš dvikamienių avd. **Tik-minas / *Tik-menas*, kurie iki šiol nebuvo fiksuoti ar rekonstruoti, daugiskaitos. Tokie antroponimai bent kol kas būtų vieninteliai lietuvių dvikamienių asmenvardžių su pirmuoju kamieniu *Tik-* reprezentantai. Tai savo ruožtu leidžia patikimiau kvalifikuoti *Tik-* kaip lietuvių vardyno veldinį, nes iki šiol šiam teiginiui pagrįsti buvo pasitelkiami lietuvių asmenvardžiai su galimu antruoju kamieniu *-tik-*.

¹⁹ Dar plg. būtojo kartinio laiko formas *mìnė (mėnė)* (LKŽe).

Asmenvardžių (ir oikonimų) antrųjų sandų *-min-* / *-men-* variantiškumą galėjo lemti kilmės pamatu esančio veiksmazodžio šaknyje vykstanti balsių kaita: *miñti* (*mēna*), *minė* (*mēnė*).

FROM THE HISTORY OF THE CHANGE OF OIKONYMS IN LINKMENYS PARISH: **Tikminai* / **Tikmenai* → *Rukšėnai*

Summary

A study addressing the change of the names of the present-day village of Rukšėnai, which is situated in the Ignalina District Municipality and was previously part of the historical Linkmenys parish, can be traced back to the 1554 inventory data of the Linkmenys district. In this source, the village is recorded as *Siolo Thyknińskie, siola Thykninskiego* (gen.), *Siolo Thykmiskiego, siola Thyknienskiego, siola Tykninskiego*. Later (in 1636), the village belonging to the Linkmenys vojtskip (Lith. *vaitystė*) is mentioned as *Siolo Tykmianskie, Siolem Tykmianskim* (instr.). This oikonym was also known in the first half of the 18th century: it appears as *Wies Tynkmianj* in the 1732 inventory of the Vilnius bailiwick (Lith. *tijūnija*).

Historical data attesting to the change in the village names start appearing from 1744, when a list from the Vilnius Diocese Synod included the village *Tykmiány feu Rukfzány*, which belonged to the Linkmenys parish. Both variants are also listed in the Vilnius bailiwick economy inventory of 1761: *Wies Rukszany v. Tykmiany*. It is noteworthy that these sources reflect not only the emergence of different variants but also the gradual shift in the priority of their use. Two decades later, the old name no longer appeared in documents of the village.

The change in the village names is also reflected in the so called 'Land Names' questionnaire of the village of Rukšėnai (1935) based on the spoken language (local residents') data, which recorded the name as *Rukšėnai*, *alternatively as Tikmenai*'. It was also noted that the latter name variant was no longer known to the younger generation of residents in the village.

It can be stated that from 1554 to 1710, only the variant with *Tik* as the first element was known and was still remembered by the old residents in the first half of the 20th century. In the mid-18th century (from 1744 to 1761), both forms were used, but from the second half of the 18th century onward, the current oikonym *Rukšėnai*, originating from the personal name *Rukšėnas*, which was frequently recorded in the village of Rukšėnai, already prevailed both in church records and other documents.

The analysis of historical records of the earlier variant and the facts from the spoken language suggest the most likely Lithuanian forms of the oikonym, i.e. **Tikminai* / **Tikmenai*. The first variant could have been in circulation in the 16th century, while the second one persisted in historical sources at least until the mid-18th century. Later on, it was completely replaced in documents and spoken language by the oikonym of anthroponymic origin *Rukšėnai*, though the variant *Tikmenai* remained in the memory (but not usage) of older people until the 20th century. Based on Lithuanian and Prussian anthroponymic data, it can be stated that these oikonyms originated from the plural form of the compound personal names **Tik-minas* / **Tik-menas*, which have not yet been recorded or reconstructed. Such anthroponyms would so far be the only representatives of Lithuanian compound personal names with *Tik-* as the first stem. This, in turn, allows for a more reliable qualification of *Tik-* as an inherited word in Lithuanian anthroponymy, since until now, the justification for this claim relied solely on Lithuanian personal names with the possible second stem *-tik-*. The variation of the second components *-min-* / *-men-* in personal names (and oikonyms) could be a result of vowel change in the root of the base verb: *miñti* (*mēna*), *mìnė* (*mēnė*) ‘to keep in mind, remember; to pay attention to, heed; to mention; to think, say, believe; to understand, know; to give (a name), call’.

ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

Bartkutė, Nerija 2008, *Joniškio rajono teritorijos toponimija: daryba ir raidos polinkiai*, Humanitarinių mokslų daktaro disertacija, Vytauto Didžiojo universitetas, Šiaulių universitetas.

BgK – *Kazimiero Būgos „Nomina propria“ kartoteka*, saugoma Lietuvių kalbos instituto Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centro archyve.

Bilkis, Laimutis 2015, Dėl miestelio vardo *Saldūtiškis* raidos ir kilmės, *Baltistica* 50(2), 331–346, DOI: 10.15388/Baltistica.50.2.2237.

Bilkis, Laimutis 2020, Dėl kaimo vardo *Ývoliai* kilmės, *Acta Linguistica Lithuanica* 83, 178–192, DOI: 10.35321/all83-08.

Bilkis, Laimutis 2020a, Dėl kaimo vardo *Jedžiōtai* raidos ir kilmės, *Lituanistica* 66(4), 275–287, DOI: 10.6001/lituanistica.v66i4.4362.

Bilkis, Laimutis 2021, Dėl lietuvių vietovardžių su šaknimis *juj-/jūj-* kilmės, *Acta Linguistica Lithuanica* 85, 184–199, DOI: 10.35321/all85-10.

Bilkis, Laimutis 2023, *Neišlikę Linkmenų bažnyčios XVIII amžiaus metrių oikonimai*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, DOI: 10.35321/e-pub.65.linkmenu-istoriniai-oikoni-mai.

Bilkis, Laimutis 2024, Dėl oikonimo *Ginūčiai* kilmės ištakų, *Acta Linguistica Lithuanica* 90, 114–135, DOI: 10.35321/all90-05.

Blažienė, Grasilda 2019, Herkunft und Motivation der litauischen Siedlungsnamen im Raoyne Alytus (südwestliche Aukštaitija / westliche Dzūkija), in Laimutis Bilkis, Grasilda Blažienė (Hrsg.), *Litauische Orts-, Flur- und Gewässernamen im europäischen Kontext* (Harald Bichlmeier, Silke Brohm, Christiane Schiller (Hrsg.), *Schriftenreihe der Gesellschaft für Baltische Studien* 2), Hamburg: Baar-Verlag, 125–183.

BrslDV – Romualdas Firkovičius (sud.), *Breslaujos dekanato vizitacija 1782–1783 m.*, Vilnius: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 2008.

Būga, Kazimieras 1958 [1911], Apie lietuvių asmens vardus, in Idem, *Rinktiniai raštai* 1, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 201–269.

Endzelytė, Renata 2005, *Šiaurės vidurio Lietuvos vietovardžiai*, Humanitarinių mokslų daktaro disertacija, Vytauto Didžiojo universitetas.

Garliauskas, Vidas 1998, Lietuviškos oikonimų lytys nelietuviškuose XVI–XIX a. šaltiniuose, *Lietuvių kalbotyros klausimai* 40, 123–204.

Garliauskas, Vidas 2000, Lietuviškos asmenvardžių lytys XV amžiaus Lietuvos Metrikos dokumentuose, *Baltistica* 35(2), 231–246.

Garliauskas, Vidas 2004, *XVII a. Molėtų bažnyčios krikšto ir santuokos metrių knyga*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Ivoška, Darius 2018, *Baltische Eigennamen in den Dokumenten des Deutschen Ordens*, Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde, Institut für litauische Sprache.

Jurkėnas, Juozas 1967, Nekotoryje komponenty litovskix drevnich složnyx ličnyx imen, *Kalbotyra* 15, 43–50.

Jurkėnas, Juozas 1971, O drevnix treščlennyx antroponimax baltijskogo proisxoždenija, zasvidetel'stvovannyx v starobelorusskix pamjatnikax, *Kalbotyra* 22(2), 41–50.

LAV – *Lietuvos apgyventos vietos*, Kaunas: A. Bako spaustuvė, 1925.

LI – Konstantinas Jablonskis (sud.), *Istorijos archyvas 1: XVI amžiaus Lietuvos inventoriai*, Kaunas: „Meno“ spaustuvė, akc. b-vės „Varpas“ spaustuvė, 1934.

LkmJn_{II} – *Księga Metryk Ślubnych Kościoła Parafialnego Łyngmianskiego od roku 1740. Junii 3. dnia do Roku 1760 Novembra 9 dnia*, saugoma Linkmenų bažnyčios archyve.

LkmKr_I – *Księga Metryk Chrzestnych Kościoła Parafialnego Łyngmianskiego od Roku 1708. Januarji 10 dnia do Roku 1740 Apryla 24. dnia*, saugoma Linkmenų bažnyčios archyve.

LkmKr_{II} – *Księga Metryk Chrzestnych Kościoła Parafialnego Łyngmianskiego od roku 1740. Maia 22. dnia do Roku 1760. Oktobra 24. dnia*, saugoma Linkmenų bažnyčios archyve.

LkmKr_{III} – *Księga Metryk Chrzestnych Kościoła Parafialnego Łyngmianskiego od Roku*

1760. Novembra 9. dnia do Roku 1790. Novembra 25. dnia, saugoma Linkmenų bažnyčios archyve.

LPDB – *Lietuvių pavardžių duomenų bazė*, <https://ekalba.lt/pavardziu-duomenu-baze/>.

LPŽ – Aleksandras Vanagas (red.), *Lietuvių pavardžių žodynas 2*, Vilnius: Mokslas, 1989.

LUAMK – Ilmārs Mežs, Anna Stafecka, Renāte Siliņa-Piņķe, Otilija Kovaļewska, *Latviešu uzvārdi arhīvu materiālos. Kurzeme, Zemgale, Sēlija 2*, Rīga: Latviešu valodas aģentūra, 2022.

LUAMV – Ilmārs Mežs, Irēna Ilga Jansone, Otilija Kovaļewska, Sanda Rapa, *Latviešu uzvārdi arhīvu materiālos. Vidzeme 2*, Rīga; Latviešu valodas aģentūra, 2022.

LUV – *Latviešu uzvārdu vārdnīca*, <https://uzvardi.lv>.

LVKŽ – Kazys Kuzavinis, Bronys Savukynas, *Lietuvių vardų kilmės žodynas*, Vilnius: Mokslas, 1987.

LVŽ – Laimute Balode et al. (red.), *Lietuvos vietovardžių žodynas 1: A–B*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2008; Laimutis Bilkis (red.), 2: *C–F*, 2014; 3: *G–H*, 2018; 4: *I–J*, 2021, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Maciejauskienė, Vitalija 1991, *Lietuvių pavardžių susidarymas*, Vilnius: Mokslas.

Palionis, Jonas 2003, *XVII a. antrosios pusės Punios parapijos asmenvardžiai ir vietovardžiai*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Palionis, Jonas 2008, *XVII a. pabaigos–XVIII a. pirmosios pusės Punios parapijos asmenvardžiai ir vietovardžiai*, Vilnius: Vilniaus universitetas.

Pierson, William 1873, *Altpreußischer Namenkodex, Zeitschrift für preußische Geschichte und Landeskunde* 10(1), 685–744.

Ragauskaitė, Alma 2005, *XVI–XVIII a. kauniečių asmenvardžiai*, Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla.

Ragauskaitė, Alma 2022, *XVII–XVIII a. kėdainiečių asmenvardžiai*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Razmukaitė, Marija 1993, Oikonimų, atsiradusių iš asmenvardžių su patroniminėmis priesagomis, paplitimas Lietuvoje, *Lietuvių kalbotyros klausimai* 32, 133–165.

Razmukaitė, Marija 1998, *Lietuvos priesaginiai oikonimai*, Daktaro disertacija, Lietuvių kalbos institutas, Vytauto Didžiojo universitetas.

Razmukaitė, Marija 2002, Lietuvos sudurtinių oikonimų darybos bruožai, *Acta Linguistica Lithuanica* 46, 121–130.

Razmukaitė, Marija 2003, Sudėtiniai Lietuvos oikonimai, *Baltu filologija* 12(2), 63–80.

Salys, Antanas 1983 [1933], Mūsų lietuviškieji vardai, in Idem, *Raštai 2: Tikriniai vardai*, Roma: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 267–284.

SDV – *Synodus dioecisana Vilnensis ab jllustriffimo, excellentiffimo ac reverendiffimo domino D. Michaele Ioanne Zienkowicz dei & apostolicæ sedis gratiâ episcopo Vilnensi in ecclesia cathedrali sua, Anno dni MDCCXLIV. Diebus 10. 11. 12 m. Febr. celebrata, Vilnæ* Sacr: Reg: Majeftatis Akadem: Soc: JESU.

SG – Bronisław Chlebowski, Władysław Walewski (red.), *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich* 9, Warszawa: Nakładem Władysława Walewskiego, Druk „Wieku“ Nowy-Świat Nr. 61, 1888.

Sinkevičiūtė, Daiva 2005, Dėl gyvenamųjų vietų vardų *Mielagėnai* ir *Melagėnai, Kalbos kultūra* 78, 247–258.

Sinkevičiūtė, Daiva 2006, *Lietuvių dvikamienių asmenvardžių trumpiniai ir jų kilmės pavardės*, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.

Sinkevičiūtė, Daiva 2018, Nežinomi Lietuvos Metrikos senieji lietuvių dvikamieniai asmenvardžiai, *Baltistica* 53(1), 117–132, DOI: 10.15388/Baltistica.53.1.2346.

Sinkevičiūtė, Daiva 2018a, Nežinomi Lietuvos Metrikos dvikamieniai asmenvardžiai su pirmaisiais apeliatyviniais dėmenimis, *Baltistica* 53(2), 303–325, DOI: 10.15388/Baltistica.53.2.2351.

Sinkevičiūtė, Daiva 2022, Nauji XVI a. lietuvių dvikamieniai vardai su trumpinių kilmės dėmenimis, *Baltistica* 57(2), 329–343, DOI: 10.15388/Baltistica.57.2.2476.

Sinkevičiūtė, Daiva 2023, Nauji lietuvių dvikamieniai asmenvardžiai su atviraisiais pirmaisiais kamienais, *Baltistica* 58(2), 315–327, DOI: 10.15388/Baltistica.58.2.2532.

Skardžius, Pranas 1998 [1954], XVI amžiaus lietuvių asmenvardžiai, in Idem, *Rinktiniai raštai* 4, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 620–648.

ŠvnčKr_I – *Księga Metryk Chrzestnych Kościoła Parafialnego Świąciańskiego Od roku 1749. Februar: 6. Do roku 1753. Marca 8. dnia*, saugoma Švenčionių bažnyčios archyve.

ŠvnčKr_{II} – [*Švenčionių parapiinės bažnyčios 1753–1759 m. krikšto metrikų knyga*], saugoma Švenčionių bažnyčios archyve.

Trautmann, Reinhold 1925, *Die altpreußischen Personennamen*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.

Vanagas, Aleksandras 1996, *Lietuvos miestų vardai*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla.

VGS – *Vilenskaja gubernija. Polnyj spisok naselennyx mes' so statističeskimi dannymi o každom' poselenii, sostavlennyj po officialnym' svėdėnijam' I. I. Goškevičem'*, Viľna: Gubernskaja Tipografija, 1905.

VGVs – *Spisok volostej i sel'skix obščestv po mirovym' učastkam' Vilenskoj gubernii 1874 goda*, Viľna: V' Vilenskoj gubernskoj tipografii, 1874.

VT_I – [*Vilniaus tijūnystės inventorius, 1554-XII-4 d.*], VUB RS F1-F87.

VT_{II} – [*Inwentarz Wsz[ę]tkiego Ciwunstwa Wilenskiego ... [Vilniaus tijūnijos 1636 m. inventorius]*], VUB RS, F1-F14.

VTI_{III} – *Inwentarz Ciwunstwa Wilenskiego ... [Vilniaus tijūnijos 1732 m. inventorius]*,
VUB RS, F1-F92.

VTEI – *[Vilniaus tijūnystės ekonomijos 1761 m. inventorius]*, LVIA SA 3781.

Zinkevičius, Zigmas 1977, *Lietuvių antroponimika. Vilniaus lietuvių asmenvardžiai XVII a. pradžioje*, Vilnius: Mokslas.

Zinkevičius, Zigmas 2008, *Lietuvių asmenvardžiai*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Zinkevičius, Zigmas 2011, *Ukmergės rajono gyvenviečių vardynas. Pavadinimų kilmė*,
Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Laimutis BILKIS

Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centras

Lietuvių kalbos institutas

P. Vileišio g. 5

LT-10308 Vilnius

Lithuania

[laimutis.bilkis@lki.lt]